

UNIUNEA POPORULUI

ABONAMENTUL:

1 an 150 Lei
jumătate 75 Lei
străinătate 300 Lei

Proprietar: MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ din BLAJ
Intemeietori: † AL. LUPEANU-MELIN și IULIU MAIOR
Director IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Prigoana din Germania

Biserica suferă — Biserica va învinge

Conducătorii național-socialismului creau cu orice preț și pe orice cale să descreștineze de tot poporul german, impunându-i o religie nouă: păgânismul sângelui german. Și ea să-și ajungă mai sigur scopul, au pornit un războiu crâncen împotriva Bisericii catolice, singura piedecă puternică (— și noi șicem: de nerăsturnat —) pe cale. Acest războiu l-au început înlocuind asociațiile tineretului și muncitorilor catolici pe ai căror conducători au batjocorit și i-au chiar ucis, cum au făcut cu Klausener, Probst, Gerlich și alții mulți. L-au continuat întemnițând o mulțime de episcopi și preoți. Și ce n-au mai făcut?! Au spurcat altare și biserici; au ars religia din școlile statului iar în locul ei au introdus neghiobiile din cartea „Mein Kampf” a lui Hitler; au închis școlile conționale în care primeau învățatură grație fiii de țărani și muncitori săraci; au produs un proces murdar contra alor unora preoți, proces care s'a dovedit de cea mai josnică iscodire, spre lauda acușărilor spre rușinea hitlerismului; au adus jigniri într'un mod cu totul nerușinat Vicarului lui Hristos, și alte multe neatribuții care abia dacă se mai pot aminti între creștini. Iar acum mai nou, și-au publicat „credeu!” (?) noii lor religii care înceuște pe Dumnezeu cu „puterea sângelui german”, biblia cu cartea „Mein Kampf” a lui Hitler, crucea lui Hristos cu învățăturile hitleriste, harul sfinților cu Biblia, și alte grosăvii de nedescris.

Prigoana hitleriștilor împotriva Bisericii catolice devine din zi în zi tot mai înfricoșătoare. Intemnițările episcopilor și preoților tot mai numeroase. Se vorbește chiar de dispariția câtorva seci de preoți și conducători ai tineretului catolic. Se întind procesiunile religioase. Se distrug bisericele catolice printr'o cenzură pătimășă, prin secestrare. Rapiele de dreptate, libertate și iubire ale Papiei sau ale clerului catolic din alte țări sunt terfelite prin radio și fol și se bate mereu toba că hitlerismul n'are un dușman mai înverșunat decât necruțitor decât Biserica catolică. La acestea să se mai adăogă: isgonirea din țările sau întreprinderile statului a tuturor acelor care se dovedesc buni catolici, etc. etc.

Prigoana din Germania e condusă de acei francmasoni care au comandat în

1914 orgiile din Belgia, Franța, Polonia și mai apoi din România, când au fost uciși seci de mii de civili nevinovați — printre care foarte mulți copii de leagăn — dela Namur, Liège, Dinant, Ypres, de aceia care au distrus cetatea universitară din Louvain, cu toate bogățiile ei, de aceia care s'au scărnat pe altarul bisericii din Tamines (Belgia) sau care și-au vârat caii prin bisericele noastre românești. Se pare că barbariile din 1914, nu i-a îndestulat și de aceea le continuă și la ei în țară pe spina tot a unor nevinovați.

Îngrijorați de viitorul poporului german, episcopii catolici s'au adunat la 19 August 1938 la mormântul Sfântului Bonifaciu dela Fulda și au publicat o pastorală comună, care a fost citită în toate bisericile din Germania, în ultima duminică din August. Prin această scrisoare episcopii osândesc încă odată mai mult uneltirile mârșave ale hitlerismului contra Bisericii, încușează pe cei treizeci milioane de germani catolici în suferințele lor pentru cauza lui Hristos și a poporului german și-și exprimă dragostea lor neșărmurită față de Sfântul Părinte dela Roma, de care nici moartea nu-i va putea despărți.

Calomniați, batjocoriți în fel și formă, catolicii din Germania, departe de a se lăsa înfricași, reacționează puternic: cu toate piedecile ce se pun, bisericile sunt arhipline, uneori chiar și în zile de lucru; sfințele sacrameente mai des și cu mai multă evlavie primite decât ori și când; scrisorile papale și cele episcopale se vând cu o trecere cum nu s'a mai pomenit; tineretul păărăște tot mai numeros organizațiile hitleriste și vrea mai bine să rabde foamea decât să se întovărășească cu cei fără Dumnezeu; episcopii și preoții sunt înconjorați cu o cinste mai adâncă decât ori și când, iar cei treizeci milioane de catolici nu s'au simțit nici când mai strâns uniți de Sfântul Părinte care suferă împreună cu ei.

Național-socialismul a jurat distrugerea catolicismului. Să știe însă că nu-i va reuși, căci e ceva propriu Bisericii catolice de a învinge când e prigonită! Pentruca învingerea ei să fie însă cât mai grabnică, Domnului să ne rugăm!

Ioan Vultur

U. M. F. R. U.

Uniunea Mariană a Femeilor Române Unite din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș

Comitetul Central Cluj

Se aduce la cunoștința tuturor Reuniunilor Mariane Confesionale de femei și Asociației Mariane a studentelor, că anul acesta Congresul general se ține la Cluj, la sfârșitul lunii Octombrie sau începutul lunii Noiembrie, în acelaș timp și în acelaș local cu Congresul General al Agrului.

Va trebui să fie acest Congres o vie manifestare de credință pentru biserică noastră și totodată o grandioasă sărbătoare națională.

Marianistele în entuziasmul sfânt ce le caracterizează, vor sta neclintite alături de „Agru”, muncind întru reușita acestei sărbători a bisericii noastre.

Președintă:

Emilia Hopențean n. Goltor

p. Secretar general:
prof. Virgil Stanciu

In amintirea lui Gheorghe Lazar

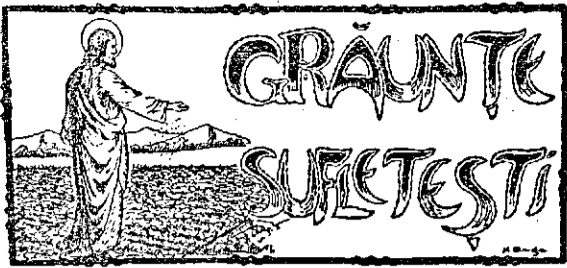
Cinstirea oamenilor mari la un popor este o dovadă de alese însușiri sufletești și culturale. Cei cari vizitează statele cu veche tradiție culturală din Apus rămân în totdeauna impresionai de frumusețea monumentelor și a altor semne de recunoștință ridicate pentru pomenirea înalțășilor.

Din îndemnul unui înimos preot ardelean se va așeza în satul Avrîg, la casa unde s'a născut Gheorghe Lazar, acela care a deschis cele dintâi școli românești în țara de peste munți, o placă de marmură.

Următorul epitafor compus de d. prof. N. Iorga va fi încrustat pe această placă: „Aici în casă săracă de țaran român robit, s'a născut omul cu credința tare, Gheorghe Lazar, predicatorul mândriei trecutului și pregătitorul îndeplinirilor viitorului”.

Ce înălțătoare cuvinte menite să stea ca pildă de recunoștință urmașilor într'adevăr sunt pe deplin meritate de marele luptător pentru toate operele sale; pentru munca pe care a depus-o întru înălțărea limbii și culturii românești. Se știe că el a înființat prima școală românească în Muntenia, la care au învățat atâșia oameni de seamă.

Deosemenca casa lui Gheorghe Lazar se va schimba în muzeu. Ar fi de dorit ca această pildă să fie urmată și în alte localități unde s'au născut și alți Români de seamă.

Cheia fericirii

O știm cu toții că fericirea adevărată nu poate fi în această lume, au încercat-o doar toți aceia cari au gustat din amarul vieții. Ea va rămânea ceva mereu de neatins și nepământean, ce lucește doar în zare pentru amăgii acestui pământ. Fericirea și mulțumirea, așa cât ne este dat nouă pământurilor se găsește greu. Zădărnice o căutăm în bogății că nu o vom găsi. Ea nu se află nici în averi strănse cu grămada, nici în aur lucitor, nici în putere și deșartă mărime omenească. Se află în lumina noastră, în iubire. Aceasta este cheia adevărată fericirii, dragostea. Acela care va ști să se bucure cu cel ce se bucură și să plângă cu cel ce plâng, acela a aflat drumul fericirii.

În lumea aceasta întunecată de dureri drumul spre limanul vieții de veci nu-l va mai părea atât de greu și spinos. Alături de el va simți milioane de frați, va încerca să se împărtășească din bucuriile vieții lor, li va face părtași bucuriei lui și viața-i va părea mai ușoară, mai frumoasă și mai vrednică de trăit.

Acela care a aflat calea iubirii, acela a aflat cheia fericirii, căci în iubire stă totul.

O frumoasă legendă străină ne arată în mod minunat acest adevăr. Sfântul Petru cel atât de supus cuvintelor Domnului său sta într-o zi adânc îndurerat într-un colț al raiului. Toți se bucurau în locul adevăratei fericiri, numai el era trist și întunecat. Mamă sa murise cu câteva zile și nu fusese adusă la rai, acolo unde era și fiul său, ci osândită la chinurile veșnice ale iadului. Și Petru plângea pentru durerea și chinul mamei sale.

Intr'un târziu își luă inima în dinți și ceru Domnului său s'o lerte și pe mamă-sa, așa cum doară El a lertat atâția păcătoși, s'o scoată din muncile veșnice și s'o aducă în rai. Domnul l-a privit lung și întristat și l-a spus: „Acela care nu se bucură de bucuria altora n'are să-l placă aici”. Totuși pentru supărarea apostolului trimise un inger la iad s'o aducă și pe mama lui Petru.

Ingerul a coborât din zările albastre ale cerului în iadul cufundat în întunec și plin de dureri al păcătoșilor. Din mulțimea de oameni ce se svârcoleau în muncile iadului, a ales pe mama apostolului și ca un fulger s'a ridicat cu ea. Cu toată înfeala, însă o mulțime de păcătoși s'au prins de mama apostolului. Și minune, în loc ca povara să fie mai mare, ingerul tot mai ușor se ridică spre cer cu mulțimea de suflete. Bătrâna, văzând că și alții aveau să se mântuiască împreună cu ea, începu a-l arunca unul câte unul în adâncime. Dar din ce se împușina povara, din ce se îngreulau aripile ingerului, iar când la poarta raiului bătrâna smulse de după gâtul ei brațele celui din urmă păcătos, o femeie tinără ce se ruga cu lacrimi fierbinți s'o lase și pe ea în raiul binecuvântat al lui Dumnezeu, el nu mai putu sbura, se lepădă de povara sa și o lăsă să cadă iar în adâncimile iadului.

Cât de minunată și plină de învățături este această povestire și ce adânc îl este înțelesul. Ea ne arată că în sborul nostru după fericire drumul ne va fi cu atât mai ușor, cu cât vom duce spre fericire împreună cu noi, mai multe suflete. Fericirea va fi cu atât mai ușor de atins cu cât vom cuprinde mai mulți în dragostea noastră. Iubirea nu ne îngreulează, ci ne ușurează drumul spre fericire. Aceasta este sămânța și cheia fericirii, dragostea. Să lăuăm să încolțească în sufletul nostru dragostea, să ne împletim bucuriile vieții noastre cu bucuriile fratelui, și atunci tot mai lină și mai netedă ne va părea calea acestei vieți.

Cetii „UNIREA POPORULUI”

Foița „UNIRII POPORULUI”

Cântee

Florică de pe tău,
Îți spun bade gândul meu,
Îți spun bade cu dreptate,
Îți spun bade și mă jor,
C'ai fost al meu pușor.

Iartă bade cum am scris,
Că n'am mai putut de plâns,
Iartă cum scriu badișor,
Că nu pot scrie de dor.

După cum mi*) scrisoarea,
Așa mi inimioara,
Te sărut bade prin carte,
Că deaproape n'avem parte.
Te sărut bade prin gând,
Că deaproape n'avem rând.
Te sărut de mii de ori,
În față și'n ochi**).

Florică de pe baltă
Carte scrisă încornurată,
De-a mele mâni***) gătată,
Du-te la badea și il cată.
Florică floare albastră,

*) Iul i; **) ochi; ***) mâni.

Când a prinde s'o citească,
Lacrimile să-l pornească,
Cum mi-s'au pornit și mie,
Când am scris-o pe hârtie.

Culese din com. Maler Jud. Năsăud
de Ollimplu I. Barna

Judecata vulpii

— Poveste eu tăle —

Un om mergea odată la treaba lui prin niște munți. Alături de drumul, aude un glas mîngîindu-se și grăind:

Fă-ți milă și pomană, creștine, și mă scapă dela peire.

— Cine ești tu și unde te afli?

— Ia aici, aici în văgăuna asta. Fă bine, așa să trăiești și să dai la o parte piatra de deasupra.

Omul caută în dreapta, caută în stînga și dă de văgăuna deasupra căreia era un pietrolu mare.

Ce să vezi d-ta? Acolo era culcușul unui balaur. Pe când se afla încolăcit și dormia, lată că un colț de piatră groznic de mare se desface din munte și prăvălindu-se, cade drept peste văgăuna balaurului și-l închide acolo. Șarpele, svâcl în sus svâcl în jos ca să iasă. Ași unde era pomană aia? Piatra era mare și astupa intrarea văgăunei, de nu rămăsese loc deschis nici cât să bagl degetul. Se svârcolea

Un focar de distrugere: francmasoneria

Cetitorii noștri aud mereu vorbindu-se despre francmasonerie fără să știe însă ce este. E o asociație ascunsă, care a fost fondată acum două sute de ani de niște zidari și un predicator anglican dela Londra care și recrutează membrii din toate părțile societății și care are de scop ultim răsturnarea și distrugerea instituțiilor creștine pentru a-le înlocui cu altele făurite după nebuniile sale.

Așa francmasoneria neagă orice învățătură descoperită; nu vrea să știe de Isus Hristos, de Biserică și sacramente, de datorințe religioase etc., duce o luptă dărză împotriva Bisericii catolice, vorbindu-se de rău slujitorii ei, pentru a nimici din sufletul poporului orice disciplină religioasă. În țările în care a pus mâna pe guvern, prigonește Biserica pe față, spurcând ătarele, distrugând sau schimbând lăcașurile sfinte în cărciume și teatre, batjocorind, întemnițând și ucizând episcopii și preoții cum au făcut și fac și azi în Rusia, în Mexico și într-o parte a Spaniei. În statele în care încă n'au cucerit complet cărmă lucră mai mult indirect la distrugerea creștinismului: aci caută mai întâi să descreștineze familia și prin familie statul îndemnând pe mai marii politici sau forțându-i chiar prin diferite mijloace salo nice, să legitimizeze căsătoria civilă ca singura obligatorie, precum și divorțul, ba alocurea chiar și avortul. Tot francmasoneria pune la cale laicizarea școalelor, spitalelor, azilelor și tribunalelor în înțelesul ca în aceste instituții să nu se mai permită nimic ce ar avea legătură cu creștinismul.

Plină de duhul satanei, francmasoneria se arată că nu vrea să lucreze decât pentru propășirea omeneirii, pe când în realitate ea nu muncește decât pentru triumful nebuniilor sale. Ea caută să dea lumii de înțeles că nu face politică și că respectă autoritatea stabilită în stat, pe

balaurul în ghlara morții, de foame, de sete și de osteneală și, ca să scape d'acolo, călăiește peste poate.

Rugăciunile șarpelui înmulțără inima omului, care se și pune de caută o pârghie, să luptă cu bolovanul de piatră și, încet, încet, îl dă nițel la o parte deasupra văgăunei, atât cât putea șarpele să iasă.

— Bogdaproste, că mai văzui odată în mina soarelui, mai pot să râsuflu și eu în văgăuna zise balaurul... Gătește-te acum, omule, că ai să te mănânc. Nu mai pot, alt'ce, de foame sunt lănit dela inimă.

— Ce stai tu de vorbești, balaur? După eu și-am făcut bine. Asta să-mi fie oare răspuns?

— Bine, nebline, nu voiu să știu. Răspunde-mi tu.

Și deodată se încovrigă împrejurul omului și-l cuprinsese, de acesta nu se mai putea mișca din loc.

— Stăi, frate, mai zise omul; astel și dreptatea? Eu nu mă cunosc vinovat cu nimic. Să mergem la judecată!

— Să mergem, dacă vrei, la judecată. Dar eu îți spun că o să pierzi. Totuși, ca să nu poți a te plânge că te-am mâncat pe nedrept, aidem și la judecată! Numai grăbiți pașii, că mi-e foame de tot.

Și, mai slăbind pe om din chingi aceluia apucă pe câmp cu pași grăbiți și tremurând de frică...

Ad în realitate nu urmărește decât anar-
hizarea și bolșevizarea mulțimilor.

Francmasoneria nu luptă decât împo-
triva catolicismului. Sectele religioase le
dă în pace fiindcă cele mai multe sunt
deosele ei, altele prietenele ei. Ba sunt
cele secte religioase pe care anume le
luptă să lovească în Biserica lui Hristos.

Propaganda francmasonică este foarte
puternică datorită bancherilor evrei, care
s-au înrolat în această asociație diavolească
care o finanțează din greu. Iar azi,
ce nu face?!?

Înțelegând guvernele unor state ce
primejdie îngrozitoare constituie francma-
soneria pentru popoare, au desființat-o
și s'a făcut în Italia, Portugalia, Spania
naționalistă, Irlanda, Elveția, Polonia, Ro-
mania, mai multe state din America cen-
trală și de sud, Ungaria și Germania. A-
astă țară din urmă a desființat-o numai
pe hârtie, căci a permis francmasonilor
să se înscrie în partidul național-socialist.
Acuma francmasonii germani lucrează în tihnă,
sub steagul hitlerist, la distrugerea Bisericii.

Francmasoneria e azi mai puternică
în Rusia, în Anglia, în Statele Unite Nord
Americane și în țările scandinave (Suedia
și Norvegia), adevărat acolo unde n'a întâlnit
în cale catolicismul de care să se sfârșe,
ci protestantismul, care se îndoaie la adie-
rile tuturor ereziilor ca și trestia în bătaia
vântului.

Francmasoneria a fost osândită de
Biserică, încă de la început. Osândirile au
fost mereu reînnoite de Papa Leon al XIII
și Pius XI. Catolicii care ar îndrăzni să
intră în francmasonerie ar cădea în mare
și grea afurisenie.

(I. V. Fr.)

Amblși cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul
donamentului la foale!

În calea lor întâlniră o vulpe și se îndrep-
tă către dânsa.

— Vulpe, începutu omul a zice, lată ce
bine am făcut eu balaurului acesta, și lată ce
tău va să-mi facă el mie. Cu dreptul e? Ju-
decă tu!

— Ce-ai zis, ce-ai zis? întrebă vulpea.
Omul își mai spuse încă odată focul ce-l
ardea.

— Ca să judec trebuie să merg la fața
locului, să văd, eu cu ochii mei și să auz cu
urechile mele. Altfel nu știu să judec.

Se involcă și plecă la fața locului. Și
ajungând aci, începutu omul să spuie șiretenia
vulpelui.

— Iacă ici, în văgăuna asta, ședea ba-
laurul încolăcit și pietroiul ăsta năpraznicul,
câzând din munte, îi astupă ieșirea. Trecând
eu p'aci, șarpele mă rugă să-l scap de pietre.
Eu vrui să-l fac bine: mă luptai, dădui bolov-
nău nișel la o parte și-l făcu-i loc să iasă.
Ei, dacă ieși, mă cuprinse cum îl vezi, încol-
ăcindu-se peste mădularele mele, și acum vo-
lește să mă mănânce.

— Așa este, balaure?

— Așa da fiindcă astfel cere dreptatea.

Vulpea se mai gândi nișel și răspunse:
— Măi frate, deslușești-mă bine, că eu nu
pricep așa, advocățește. Spune, omule, șirete-
nia din capul locului și arată-mi cu mâna.

— Iată, în văgăuna asta de ici, pe care

Din Turda

Viața „Agru“-lui din Turda — Muncă
grea în ogorul bisericii lui Hristos

Organizația „Agru“-lui din parohia Turda
este destul de veche. De la început s'au strâns
în jurul păstorului lor, ca într'un mănunchi
toți oamenii de bine ai parohiei și au înce-
put să muncească din greu în cadrele orga-
nizației pentru propășirea bisericii și a nea-
mului.

Pe lângă ședințele numeroase pe care
le-a ținut în ultimii ani, organizația „Agru“-
lui, prin oamenii ei a cercetat mai toate satele
din apropierea orașului Turda, ținând confe-
rințe religioase și șezători creștinești.

S'a îngrijit apoi ca pentru membrii or-
ganizației și pentru toți credincioșii din paro-
hie să aducă predicatori aleși și conferențieri
distingiți. De Paștile anului 1937 pâr. canonic
Victor Bojor dela Cluj, a ținut sfinte exerciții
spirituale, iar în Februarie 1938 pâr. Dr. Si-
mon Chișiu a ținut misiuni la Biserica din
Turda veche.

În ultimii ani, la praznicul Adormirii
Născătoarei de Dumnezeu și la 8 Septembrie,
sub conducerea pâr. Sabău au fost organi-
zate pelerinajii la mănăstirea Lupșa și Nicula.

Zelul și dragostea de biserică și o viață
creștinească n'au lipsit în toți acești ani și
roadele au fost din cele mai mângâietoare și
mai pline de bucurii și binecuvântări.

La începutul lui Iunie a acestui an orga-
nizația și-a pierdut președintele pe prof. Ioan
Mureșianu. Aceasta a fost o grea lovitură pen-
tru organizație, căci răposatul era un om har-
nic și plin de entuziasm în'ro ședință ținută
mai târziu s'a făcut pomenire fostului preșe-

o vezi cu ochii, sta șarpele încolăcit și astu-
pat acolo de pietroiul ăla ma...

— În văgăuna asta, zise și întrerupse
vulpea. Ce, smintit ești, mă? Nu se poate una
ca asta. Spune drept, omule!

— Drept spun... Așa este, balaure?

— Tocmai precum spune omul.

— Fie, că mie nu-mi vine să crez că
poate să încapă o așa namilă de trup într'o
văgăună atât de micuță. Trebuie să văd cu
ochii mei, ca să crez.

Șarpele vru ca să încredinșeze pe vulpe.

Se descovrigă depe om, se târește, se
strecoară în văgăună încet, încet, încolăcindu-
se ca să încapă. În vremea asta, vulpea face
un semn cu ochiul, omului. Acesta o pricepe.
Și tocmai balaurul zice vulpii:

— Acum vezi? — Văd. — Ei, crezi? —
Cred.

— Judecă după dreptate!

— După dreptate judec. Omul puse umă-
rul, se opni cu desnădăduire, dete platra la
loc și clapci acoperi văgăuna din nou.

Vulpea zise:

Așa cere dreptatea.

P. Ispirescu *)

*) Petre Ispirescu este unul din cei mai buni cu-
legători de povești și basme a poporului nostru. S'a
născut la anul 1830 în Muntenia. A murit în 1866.

dinte și s'a ales un nou comitet din fruntașii
noștri dela Turda, cari au puțința și vremea
de-a continua munca dusă până acum cu a-
tâta râvnă în ogorul bisericii lui Hristos.

Au fost aleși următorii: Ing. Filip, pre-
ședinte; vicepreședinți: dnii prof. Damian Pop
și Dr. Iosif Chiorescu; secretar prof. Gh. Țarină;
casier Dr. Ioan Braicu; membrii în comitet
dnii Dr. Valer Muste, director Iacob Trif, Dr.
Emil Chețanu, dir. Gavril Corolu și Mihail
Crlșan.

Să dea Dumnezeu ca munca dusă cu atâta
dragoste și zel în ogorul bisericii lui Hristos,
să fie continuată și pe viitor spre mai marea
mărire a bisericii și propășire a neamului.

Cartea de școală

„Al carte, ai parte“.

Bucuria bogățiilor, ca și fericirea săracilor
este astăzi deplină. Râd și unii, precum și
alții că manualul principal — cetirea s'a les-
tinit. S'a lăstănit așa de tare încât oricine o
poate cumpăra. Abecedar mare, ilustrat frumos
cu 18 lei; cartea de citire pentru cl. II-a tot
18 lei; cartea de citire pentru clasa III-a 20
lei și cea pentru clasa IV-a 25 lei. Ce putea
da Statul Român mai mult școlii românești?
decât o carte bună și lăstănită, o carte dorită
de milioane de școlari și de sute de mil de
părinți. Ministrul școlilor de azi a înțeles să
vie în ajutorul sărmanilor cari doreau carte,
și nu putea să și-o cumpere. Școala nu le-o
putea da fiindcă erau mulți, iar banii de tot
puțin.

Comitetele școlare luptau cu alte nevoi
de alt ordin, iar comitetele școlare județene
se îngrijau și mai puțin.

Prefecturile aveau alte griji mai mari,
așa că mii de școlari, abia aveau o tăbliță
moștenită dela frașii mai mari, sau dăruită de
vreun om milos.

Catete, unii tot anul, și acela 2 lei.

Se schimbau învățătorii, se zideau școli
noi, dar lipsurile acestea rămăneau.

Cartea de școală era foarte scumpă. Era
mai mult pentru cei bogăți.

Azi relele acestea au fost înlăturate. Dru-
murile școlii sunt netezite. Cartea este a tu-
tutor. Cartea este pâinea cea mai bună și cea
mai sigură pe care o poate oferi statul fiilor
săi. Cartea școlară de azi este icoana din care
și dela care și prin care copilul de azi va a-
junge la fericire.

De acum proverbul popular: „Al carte,
ai parte“, nu va fi numai un cântec, ci va fi
o faptă. S'a ajuns ca sfatul bătrânesc să fie
ascultat. S'a ajuns la împlinirea celui mai mare
gol al vieții școlare românești, la cartea șco-
lară a tuturor. La cartea vieții.

Ce fericit! vor fi părinții când își vor
vedea fiii și fiicele cu cartea de mulți ani do-
rită în casă? Ce seri frumoase vor avea în
luna ce vine, când școlarul va deschide cartea
și-i va citi tatălui și mamei sale bucățile
frumoase din istoria neamului, lecțiile sănă-
toase din veselie și bogăția românului.

Vor citi școlarii în casa lor la lumina
unei lămpi, sau la flacăra unei făclii de ceară,
poeziile celor mai învățați oameni ai noștri.
Vor citi proverbele înțelepte ale bătrânilor,
vor citi faptele mărețe ale vitejilor.

Iar mamele cu furca'n brâu, vor toarce
rodul muncii, în mângâierea pe care le-a dat-o
Dumnezeu cu copii.

Se vor minuna bătrânii de istețimea ne-
poților lor și vor plânge de bucurie.

Ce fericit! vor fi atunci cu toții, iar casa lor
le va fi tot mai dragă și copiii tot mai scumpi!
Părinți, bucurați-vă, căci Dumnezeu v'a

dat ascultare și glasului vostru. Bucurați-vă, cu mic și mare căci vremea nouă v'a adus în casă mângălere, iar în suflete mulțumire.

Bucurați-vă, mamelor, că fiii voștri sunt fericiți de deschid cartea dătătoare de viață, de minte și de veselie.

Bucurați-vă, căci toamna aceasta este toamna unui adevărat rod bogat.

A avea carte înseamnă a avea parte de o minte lăminată, de o viață mai bună și mai fericită.

Maiei Mănea

Eduard Beneș

Viața sbuciumată a unui om, care pornind de jos a urcat cele mai înalte trepte ale măririi omenești

Foarte adesea oamenii cari s'au ridicat până la a avea în mâna lor soarta unui popor au avut o viață ciudată și plină de grele sbuciumări.

Omul care ține azi în mâinile sale frânele unei țări mici de care atâră azi pacea și liniștea ori prăbușirea bătrânei Europe este Eduard Beneș, președintele republicii cehoslovace.

Eduard Beneș s'a născut acum o jumătate de veac, din părinți săraci, muncitori de pământ neștiutori de carte.

Anii dinții ai copilăriei, omul care avea să ajungă mai târziu atât de departe și i-a petrecut în casa părintească, muncind alături de părinții săi și păstorind dobitoacele.

Carte n'a învățat decât foarte târziu. Și nici prin gând nu i-ar fi trecut lui sau părinților săi ca să se apuce de școală. Așa ceva pe vremurile acelea era mai mult pentru fiii nobililor și a bogăților, iar el era copilul unui biet pălmaș, muncitor în brazda străină. Întâmplarea a făcut să întâlnească într-o zi la câmp pe școlarii și dascălii școlii din satul vecin. Aceștia l-au invitat să vină iarna la școală să învețe carte.

De atunci s'au schimbat și drumurile vieții micului Eduard. A prins dragoste de învățătură, isprăvind școala primară, singur fără sprijinul nimănui a plecat să învețe carte. Voinic și isteț a izbatit să răzbată și să înfrunte greul vieții așa că a ajuns să se înscrie la universitate. Viața de student universitar a fost tot așa de grea și plină de lipsuri. Pentruca să se întrețină trebuia să cânte din violină prin restaurante și la baluri.

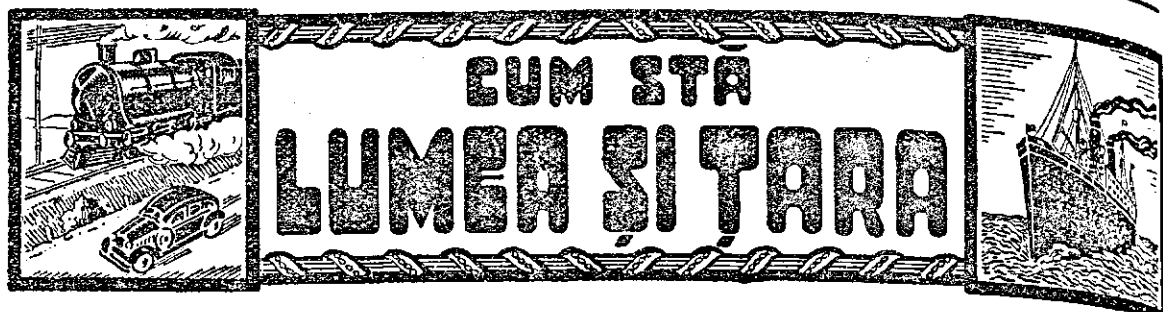
Intr-o bună zi îi veni în gând să plece în Franța, să vadă Parisul și să învețe acolo mai departe.

Deși fără niciun ban în buzunar n'a stat mult pe gânduri și a plecat.

Intors acasă după ani de studii, încearcă zadarnic să ocupe o catedră de profesor. Neputând primi nici o slujbă, el se înscrie într-o societate revoluționară a cărui președinte era viitorul eliberator al Cehoslovaciei Thomas Masaryk.

În curând izbucni războiul. În toate țările fostei împărății austriace mocnea revoluția. Tânărul Eduard Beneș primise însărcinări mari din partea revoluționarilor. Într-o noapte pe când încerca să treacă granița a fost prins și osândit la moarte. Soarta a voit însă ca el să scape și din aceasta încercătură. Imbrăcat în haine militare a izbutit să fugă din închisoare, iar a doua zi calăii, fără să bănuiască ceva, au omorât în locul său un biet soldat ungur.

Evenimentele cari au urmat, revoluția, desfacerea putredei împărății austriace, l-au ajutat să se urce tot mai mult pe scara măririlor lumii. După moartea lui Masaryk a ajuns președintele țării sale și azi ține în mâinile lui soarta unui întreg popor și poate soarta a milioane de vieți omenești, căci dela cuvântul pe care-l va rosti el, atâră în mare parte pacea sau războiul.

Noul Cod Penal a fost dat țării — Legiuiri pădurărești —
Va fi pace sau război? Situația externă — Lupte în Spania
— Frământări mari pretutindena

Promulgarea noului cod penal

După votarea noului constituții, d. Victor Lamandl, ministrul Justiției, a întocmit o comisie de oameni învățați și cunosători de legi, cari să cerceteze Codul Penal Regele Carol II, dat țării în anul trecut, și să-i facă schimbările cuvealte pentruca să fie potrivit legilor cuprinse în constituție.

Această comisie a studiat întreg Codul Penal, a ascultat și părerile diferiților judecători și șefi de tribunale și a făcut apoi îndreptările cuvenite.

Noul cod astfel schimbat și îndreptat va fi făcut cunoscut țării nu peste mult. În el se arată lămurit cum se va face și pedeapsa cu moartea, admisă de noua constituție și introdusă acum și la noi, precum și alte hotăriri însemnate privitor la felul cum se vor judeca și pedepsi cei ce s'au făcut vinovați de călcarea legilor.

Nouile legiuiri pădurărești

Guvernul este hotărât să curme furturile și tăierile hoșești în pădurile țării. În acest scop a și dat o lege foarte aspră prin care se urmăresc și controlează toate transporturile de lemn și de puleți cari merg pe drumurile țării.

Acei cari duc lemne vor trebui să aibă adevărniță de transport, dată de proprietarul care vinde pădurea și vizată de șeful ocolului silvic. — Aceste adevărnițe au valoare numai 24 de ceasuri dela eliberarea lor. În ele trebuie să se spună ce fel de lemne se duc, pădurea de unde au fost tăiate și locul unde vor fi duse.

Proprietarilor de păduri li-se vor da astfel de adevărnițe, vizate de șeful ocolului silvic odată cu autorizația de tăiere.

Pentru a veni în ajutorul gospodarilor cinstiți s'a admis ca tăierea pentru nevoile gospodăriei, să fie scutită de autorizație șeful de ocol silvic, iar pe proprietățile particulare, ca și de pe pădurile mai mici de un hectar să fie dată de primarul comunei.

Ingrijorare și nădejdi de pace

Când scriem noi acestea șire o lume întreagă se sbuciumă între pace și război. Nourii grei și prevestitori de furtună și cumprire mare încă nu s'au împrăștiat. Temerile sunt tot așa de mari ca și în trecut. Încercările Angliei și Franței de a face lucrurile să se desfășoare pe cale pașnică n'au izbutit. Propunerile lor au căzut baltă. Guvernul care trebuia să le primiască și hotărască asupra lor a demisionat și locul lui s'a instalat la cârmă un guvern de militari, guvernul Sirovy. Noul guvern a decretat mobilizare generală și situația încordată în loc să se limpezească s'a înrăutățit și mai mult. Zilele de vineri și sâmbătă au fost mai ales grele. Veniau vești turburătoare de război. Cehoslovacia mobilizase, întreagă țara era pe picior de război. S'a auzit apoi că și Franța a început să mobilizeze câteva contingente. În aceste împrejurări a avut

loc o nouă întrevedere între Hitler și Chamberlain. Bătrânul lord englez a plecat din nou din țara sa de peste ape să încerce să îmblânzească neînduplecarea celor cari vreau războiul și să aducă o rază de nădejde și lumii pe pământul încercat de răutăți și primejdii a oamenilor. O lume întreagă la urmărit pe bătrânul ministru englez în mistuna lui. La urmărit rugăciunile fierbinți ale milioanele de mame îngrijorate de soarta fiilor lor și pășul milioanele de copii. Se simțea de toți că poate acolo în Germania se joacă soarta lumii. Într'acolo se îndreptau privirile oamenilor dornici de pace, de acolo cercau un sprin și reazim nădejdilor lor de pace tot mai spulberate în fața balonetelor războiului.

Întrevederea a avut loc la Godeberg și a decurs în liniște. Cei doi bărbați au discutat pe larg toate chestiunile cari privesc cearta dintre Germania și Cehoslovacia. Hitler și-a spus din nou ceea ce el și poporul său vrea dela Cehoslovacia. De astă dată cererile lui au crescut simțitor față de trecut. De unde la început se mulțumia ca poporul german de acolo să treacă la Germania, acum a cerut ca pământurile locuite de sudeți să fie ale Germaniei împreună cu toate bogățiile, fabricile și întăriturile de război pe care le au. Se așteaptă acum ca guvernul Cehoslovac să hotărască asupra acestor cereri și să-și dea răspunsul său.

În această vreme miniștrii francezi Daladier și Bonnet au plecat din nou la Londra pentru a se sfătui cu miniștrii Angliei asupra situației apăsătoare și încordate în care se găsește lumea și spre a vedea ce-i de făcut, în cazul când Cehoslovacia nu va voi să îndeplinească dorințele Germaniei.

Nu se cunoaște încă răspunsul Cehoslovaciei, se crede însă că chiar și atunci când ea nu se va învoi, războiul tot nu va izbucni. Marile puteri se străduiesc din răspuneri pentru a îndruma lucrurile pe calea păcii și a feri popoarele lumii de o nouă cumpănă și încercare.

Ce crede di Mussolini despre situația în care se află lumea de azi

La Padova, în fața unei mulțimi mari de oameni, ducele Mussolini a rostit un răsunător discurs. Între alte lucruri conducătorul Italiei a arătat miilor de italieni veniți să-l asculte, care este părerea sa asupra situației în care se găsește lumea. A spus că are încă nădejdi că războiul poate fi înlăturat și că dacă va izbucni va putea fi împiedecat să se întindă în toată Europa. Totul atâră însă de răspunsul și hotărârea guvernului cehoslovac de ce va spune acesta și de răspunsul pe care-l va da.

De altfel — a spus dsa — Hitler este hotărât să mai aștepte câteva zile până la 1 Octomvrie, până când a dat termen răspunsului pe care-l așteaptă. În Italia domnește liniște și pace.

America nu se va amesteca într'un viitor război

Americanii sunt tot mai hotărâți să nu se amestece în cearta bătrânei Europe și să lase pe Europeni să se descurce singuri.

Gazetele mari de acolo vorbind de situația grea în care se găsește lumea, scriu că pentru America este mai bine să nu se amestece în treburile țărilor de peste apă și să caute pe cât poate să se ferească de părjol și prăpăd.

Telegrama președintelui Americii adresată dlor Hitler și Benes

Președintele Statelor-Unite, dl Roosevelt a trimis dlor Hitler și Benes o telegramă lungă, de aproape 500 de cuvinte, în care îi roagă să se împace și să nu înceapă războiul.

Amintește că atât Cehoslovacia cât și Germania au semnat nu demult un tratat de pace, în care făgăduiau că vor încerca în totdeauna să limpezească certurile dintre ele pe calea păcii și se vor feri de război.

Amintește apoi de grozăviile unui război care ar secera milioane de vieți omenești, ar sărăci o lume întreagă și ar arunca-o în cea mai neagră suferință.

Spune că este de credința că nu poate fi nici o chestiune oricât de încurcată și grea ar părea, care să nu poată fi descurcată și limpezită prin bună înțelegere, fără ca să se mai facă război.

Ce vrea acum Germania

Față de trecut Germania și-a sporit mult cererile. În întrevederea dela Godesberg, dl Hitler a arătat dlui Chamberlain care sunt aceste cereri. El vrea să li-se dea toate ținuturile în care locuiesc mai mulți Germani decât Cehi, pe lângă aceasta mai cer ca în celelalte ținuturi, unde se mai găsesc Germani să se facă plebiscit.

Cuvântarea dlui Hitler

Luni, dl Hitler a ținut un răsunător discurs la radio, în care a arătat tuturor care este voința poporului german. Lumea întregă a așteptat cu înfrigurare acest discurs căci se știa, că în el dl Hitler arăta ce este hotărât să facă în chestiunea germanilor sudeți.

O nouă întâlnire la Londra

Miniștrii francezi Daladier și Bonnet au plecat din nou în Anglia la Londra pentru a se sfătui cu miniștrii englezi, să vadă ce-l de făcut în fața situației turburii și primejdioase în care se găsește întreaga lume.

Nu se știe încă ce s'a hotărât acolo. Se așteaptă însă în liniște desfășurarea lucrurilor.

Hitler nu s'a legat prin nimica față de lordul englez Chamberlain

În întrevederea pe care a avut-o cu Hitler la Godesberg, lordul englez a propus pentru împăcare următoarele: trecerea la împărăția germană a ținuturilor în care populația germană e mai deasă de 50 la sută, trecerea în aceste ținuturi și a populației germane, care locuiește în alte provincii, mutarea cehilor de acolo în Cehoslovacia, adică un schimb de populație. Mai propunea apoi formarea unei comisiuni internaționale, care să facă noile granițe și schimbul de populație. După ce avea să fie înlocuită această comisie, Cehoslovacia avea să demobilizeze.

În cursul convorbirii însă Hitler a arătat care sunt și dorințele Poloniei și Ungariei. Deasemenea el nu s'a legat prin nimica față de dl Chamberlain, ci a spus că totul atârână de hotărârea pe care va lua-o guvernul cehoslovac.

Ciocniri sângeroase în Palestina

În vreme ce pe pământul Europei lumea se așteaptă cu groaza în suflet să vadă izbucnind flacăra celui mai grozav război, în Palestina luptele între arabi și trupele engleze continuă cu înverșunare.

În lupta dată în regiunea Safed răsculații au fost înfrânți cu mari pierderi. Pe câmpul de bătălie au rămas mai mulți morți.

Lupte înverșunate în Spania

Evenimentele însemnate din vremea din urmă, știrile din ce în ce mai uluitoare au aruncat umbră peste întâmplările din Spania și luptele de acolo.

Războiul se duce și acum cu aceeași înverșunare ca și înainte. Frații de-uu sânge și de-o limbă continuă se sfășie între ei sărăcindu-și și pustindu-și țara.

Frontul cel mai întărit este în regiunea râului Ebru. Acolo de-o vreme încoace se dau luptele cele mai crâncene și mai sângeroase.

Pierderile suferite de bolșevici mai ales în ultimele zile sunt mari, peste 2000 de morți și foarte mulți răniți.

În regiunea Coeta del Pescador naționaliștii au făcut numeroși prizonieri bolșevici. Cu fiecare zi aceștia simt că pierd pământul de sub picioare și văd că vor fi învinși. În fața situației amenințătoare care-i așteaptă ei au încercat o nouă viclenie. Au căutat să se folosească de turburarea mare în care se găsește Europa și să-și mântuiască pielea proprie din mâinile generalului Franco. Au început să vorbească de pace, de retragerea voluntarilor streini și amestecul unei țări străine, care să mijlocească împăcarea.

Naționaliștii au cunoscut însă din bună vreme toată viclenia bolșevicilor. Generalul Franco a spus-o limpede că el nu primește niciun amestec străin și că el va purta războiul până la capăt, adică până atunci când bolșevicii se vor preda și vor pune jos armele.

Se vor urca taxele militare plătite de amânași, dispensași și reformași

Ministerul de finanțe a hotărât să urce taxele militare, cari le plătesc tinerii amânași, dispensași și reformași.

Taxele plătite de cei scutiți și dispensași vor fi mai mari decât acelea pe cari le plătesc cei amânași pentru studii.

Se socotește că urcându-se aceste taxe încasările vor crește dela 20 milioane la 80 milioane.

Cum se va face pedeapsa cu moartea

Potrivit noii constituții, guvernul care se află astăzi la cârma țării a introdus pe timp de un an de zile pedeapsa cu moartea.

În zilele trecute s'au adus hotărâri mai amănunțite asupra felului cum se va face pedeapsa cu moartea.

Se pedepsesc cu moartea atentatele împotriva Suveranului, membrilor Familiei Regale, Șefilor Statelor străine și demnitarilor Statului, din motive în legătură cu îndeplinirea însărcinărilor ce le sunt încredințate. Deasemenea se pedepsesc cu moartea cazurile de tâlhărie cu omor și omorurile din motive politice.

Prin „demnitarul Statului“ se înțeleg Consilierii Regali, membrii guvernului și rezidenții regali.

Impotriva hotărârii de osândire la moarte se poate face recurs în termen de trei zile.

Cererea de grațiere se poate face în decurs de 48 de ceasuri dela rămânerea de-

fințivă a hotărârii judecătorești de osândire la moarte.

Pedeapsa cu moartea se va face prin împușcare, potrivit unor legi speciale.

Femele însărcinate vor fi omorite numai după naștere.

Omorirea celui osândit se va face în orașul unde s'a judecat procesul, numai în fața autorităților și în termen de cel mult 48 de ore, dela respingerea cererii de grațiere.

Ungaria și Polonia cer șiela părți din pământul Cehoslovaciei

După Germania care cere să li-se dea din Cehoslovacia regiunile locuite de Germani, s'au stărnit și Ungurii și Polonii. Ungaria cere ca să li-se dea voie Ungurilor cari se află pe pământul Cehoslovaciei să hotărască ei înșiși asupra sorții lor. În acest scop miniștrii unguri Imredy și Kanya au plecat în Germania, unde au cercetat pe Hitler și mareșalul Goering.

În aceste zile au avut loc deasemenea mari manifestații revizioniste în întreaga Ungaria.

Polonia cere ca să li-se dea regiunea Cieszka (Teschen) pe care cehii au ocupat-o în 1920. Ministrul Poloniei a și cercetat pe dl Hitler și l-a arătat cari sunt dorințele poporului polonez.

Cererile Poloniei și Ungariei au neliniștit și mai mult lumea și sunt o nouă piedecă în calea păcii. Sunt temeri ca lucrurile să nu se încurce și mai mult.

La granița Cehoslovaciei, Polonia a îngremădit trupe. Pe drumurile de fier din partea de miazăzi a țării nu mai umblă decât trenuri militare. Toți rezerviștii cari se găseau încorporați și trebuiau să fie lăsați liberi în zilele acestea au fost ținuiți sub arme.

Polonia cere următoarele cinci districte din Cehoslovacia, locuite de polonezi și bogate în cărbuni: Teschnoeh, Tustadt, Jablonkov, Bogumin și Karvina.

În toată Polonia se fac mari manifestații. Poporul în număr mare cere alipirea acestor regiuni.

Povestea unor Evrei refugiați din Austria

Odată cu trecerea Austriei la Germania, Evreii nu s'au mai simțit la largul lor în patria de până atunci și au început să se refugieze. Mulți au trecut în Franța sau au pribegit prin alte țări străine. Mai interesantă este povestea unor Evrei cari s'au refugiat cu un vaporăș pe Dunăre. N'a volt să-l primească însă nici o țară și cei 61 Evrei au trebuit să rătăcească în continuu vreme de 5 luni de zile pe apele marelui râu. În cele din urmă Ungaria li-a lăsat să treacă pe pământul ei însă cu condiția de a pleca îndată în Palestina. Din 61 câți erau la început n'au mai putut pleca spre Palestina decât 28, ceilalți s'au îmbolnăvit cu toții în cele 5 luni de pribegie pe apele Dunării și au trebuit să fie băgați prin spitale.

O viață de om pentru treizeci de lei

În marginea comunei Vadul Ungurului a fost omorât cu lovituri de par locuitorul Popa Florea din comuna Vadul Carol II. Ucigașii lui au fost descoperiți de jandarmi. Erau mai mulți copilandri din comuna Valea Ungurului. Motivul pentru care acești tineri au curmat viața bietului om, au fost banii. Au volt să-l jefulască. În acest scop l-au păzit până când bietul om a adormit, apoi l-au ucis cu mai multe lovituri de par. Nu le-a folosit însă cu nimica înflorătorul omor pe care l-au făcut. În bănele ucisului n'au găsit decât 30 de lei. — La ce cumpliri și fapte nesăbuite nu împinge pe om lăcomia și pofta de bani?

Sărbătoarea națională a bobului de grâu

Duminea trecută a avut loc în capitala țării marea și frumoasa sărbătoare a bobului de grâu, care a fost onorată cu prezența M. S. Regelui Carol al II-a, însoțit de Marele Voevod Mihai alături de întregul guvern și plugarii țării.

Sărbătoarea bobului de grâu la noi în țară acum se face pentru prima dată. Ea are de scop de a răsplăti munca agricultorilor, răscolitori de glie românească, producătorii „pânelor noastre cea de toate zilele”.

Anul acesta producția la hectar a ajuns cea mai mare de la război încoace, după cum vom vedea mai la vale. Bunul Dumnezeu s'a îndurat să trimită ploaie peste țarina românească, pentru ca roadele să fie cu sutele spre multumirea plugarilor.

În toată țara, după cum spune dl Ionescu Sisest, ministrul agriculturii, s'a cultivat, în anul 1937—1938, 3.874.000 hectare grâu de primăvară. Producția mijlocie la hectar a fost de 1.310 kg., iar pe alocurea de 4.300 kg. în județul Vaslui și Alba; de 3680 în Prahova; de 3550 în Teolorman și mai mari de 3000 kg. s'a înregistrat în 11 județe. Grânele au fost curate și de cea mai bună calitate.

Cantitatea recoltei totale astfel este socotită la 495 mii vagoane, iar valoarea ei azi este de 20 miliarde lei după cum zice dl ministru al agriculturii, în discursul rostit la sărbătoarea națională a bobului de grâu.

Din această cantitate pentru export — zice dsa — vom putea destina 150 mii vagoane, iar 70—75 mii de vagoane vor fi necesare pentru sămânță și 270 mii vagoane pentru consumația internă.

La sărbătoarea națională a bobului de grâu au luat parte 55 județe, participând 12.304 plugari din cari au fost premiați 224 proprietari mari, 355 proprietari mijlocii și 973 proprietari mici, alături de 27 cari au primit diplome speciale. Premiile au fost împărțite de însuși M. S. Regele Carol.

Recolte anului acesta vor fi ca pe lângă o muncă mai bună a pământului, o mai bună calitate a semințelor se poate spori producția la hectar și apoi producția întregii țări, astfel că „ceea ce s'a spus totdeauna că nu se poate face, se poate face, adică se poate spori producția printr-o muncă serioasă, conștiincioasă și științifică”, după cum M. S. Regele arată în discursul ținut cu ocazia concursului și sărbătorii naționale a grâului. Grâul românesc poate sta alături de cele mai bune grâne de pe suprafața pământului, ba este chiar mai bun decât faimosul grâu de Manitoba din depărtata Canada, după cum mărturisește cărmuitorul agriculturii românești.

Datorită acestei mari calități, țara noastră încurând își va putea câștiga toate piețele pierdute după război, restabilind, în felul, această reputația ei în străinătate, ducându-se peste mări și țări faima agriculturii românești.

An de an sărbătoarea concursului național al grâului va da la iveală progresele mari cari se vor face în agricultură, asigurând României locul ce i se cuvine între celelalte țări din bătrâna Europă.

Grâul românesc este și va rămâne una din cele mai mari și mai frumoase producții ale țării noastre care formează una din însemnatele bogății dătătoare de viață!

Olimpiu I. Barna

Citiți și răspândiți

„UNIREA POPORULUI”

Din legile țării

Judecătorii comunale

Multe greutăți și multe neînțelegeri mai are omul de la sate. Și pentru multe neazuri e silit să ia calea către oraș la autoritățile mai mari, ca să-i facă dreptate. Dar cele mai multe sunt neînțelegeri mărunte, când omul cuprins de mânie pentru cine știe ce lucru de nimica, strigă în gura mare să-l audă toți vecinii;

— „Nu mă las, te'nvăț eu minte, să știu că mă duc până la Regele”.

A doua zi își ia omul straița în băț și haită la avocat;

— „Il părăse, dle avocat și mie nu-mi trebuie nimic, tot a dumnitale să fie de vom câștiga, numai să știu că i-am arătat eu lui cu cine se prinde”.

Mai pune omul și timbre, căci fără asta nu se poate începe, mai cheltuiește cu drumuri, umblări, apoi câte gânduri nu-l frământă, de nu poate dormi noaptea și până iese judecata, — că Doamne încet mai merg și judecățile — iată că oamenii noștri se împacă fiecare să-și plătească avocatul, și ei beau la urmă un adălmăș bun.

Oamenii de conducere s'au gândit că dacă ar fi cineva care să stăruiască, în sat, să-i mai dăscălească un pic cu vorba pe oamenii noștri, dacă nu chiar toți, apoi o bună parte din ei s'ar împăca și n'ar mai umbla după potcoave de cai morți.

S'a întocmit atunci o lege, publicată în 20 August 1938. Iată ce spune această lege:

În fiecare comună rurală se înființează o judecătorie comună, compusă din primarul comunal și doi membri numiți dintre preoții, învățătorii, medicii, agronomii, inginerii din comună. Notarul va funcționa ca greșier (care scrie protocoalele). Acești judecători judecă fără drept de apel toate neînțelegerile dintre locuitori, cu privire la bani sau alte lucruri, până la valoarea de 500 lei cel mult. Deasemenea se judecă de aceste judecătorii și toate abaterile la ordonanțele autorităților administrative. Ordonanțele sunt niște acte ale primarului sau prefectului prin care se dau anumite măști în interesul administra-

ției și cari se publică în comună. De exemplu ordinele ce se dau prin comune referitor la curățenia străzilor, culesul viilor etc. Amenda care se poate aplica de aceste judecătorii este de la 50—500 lei.

Judecata are loc la primărie în zilele de duminică și sărbători. Reclamantul (cel ce părăsește) se prezintă la notarul comunei. Notarul va cita pe pârât care e obligat a se prezenta la termenul fixat.

Dacă părțile se împacă, se va face un proces-verbal și se opresc lucrurile aci. Dacă nu se împacă, fiecare parte primește un proces verbal și apoi poate face recurs la judecătorie în termen de 10 zile, dar numai în cazurile prevăzute de lege, cari sunt în număr de șase.

Acești judecători comunali stau sub supravegherea judecătorilor de la judecătoriile de pace.

O altă noutate a acestei legi este obligația pentru judecătorii de la judecătoriile de pace de a se deplasa (merge) în comună, ca să judece. Aceasta însă numai în comunele cari sunt la o depărtare mai mare de 15 Km. de reședința judecătoriei. În aceste comune judecătorul va merge odată pe lună la primăria comunală, judecând toate pricinile, afară de cele ce se țin de tribunale sau alte instanțe. Până acum însă nu s'au numit judecătorii comunali, deoarece acum se lucrează la aplicarea acestor dispoziții ale legii.

Când vor începe să funcționeze aceste judecătorii, va fi o mare ușurință pentru cei ce vreau să-și caute dreptul lor, căci îl vor găsi mai aproape de ei și chiar dacă nu-l vor găsi așa cum doresc ei, vorba veche „tot mai bună o împăcare strâmbă decât o judecată dreaptă”.

Ioan Sârbu.

Lepurii au început să atace pomii. Odată cu venirea toamnei, prin multe părți ale țării, lepurii au început să atace pomii, făcând mari stricăciuni. Plugarii au fost sfătuiți să îmbrace trunchiul pomilor tineri cu ramuri de salcâm (acăț) spre a-i putea apăra de lepurii. Deasemenea trebuiesc strânse cu grijă toate fructele uscate rămase pe ramuri sau cele căzute pe jos și arse în foc.

Un misionar bătrân

Urmând dumnezeiilor cuvinte ale lui Isus Hristos: „mergând învățați toate popoarele”, misionarul cel cu inima arzândă de văpaia iubirii au luat drumul pribegiei, au străbătut pustii uriase, păduri sălbătice și pretutindeni au sămănat învățătura Lui. Și numărul acelor cari urmează acestei porunci creștine din an în an.

Pentru un misionar nu sunt pierdute. Dragostea lui pentru Dumnezeu îl învinge toate, oricât de mari ar fi acelea.

El se face tuturor toate, numai pentru a aduce la credință și a mântui sufletele de la rătăcire și păcate.

Chipul alăturat ne arată pe unul din acești misionari și luptători ai lui Hristos. Este un episcop bătrân, care zeci de ani s'a străduit pentru vestirea evangheliei creștine, printre neamurile păgâne ale Americii. Pe cap are, această vrednică slujitor al lui Hristos, o pălărie împodobită cu pene, așa cum pălăriile și filii săi sufletești poartă.

Monedele de 250 lei au început să fie înlocuite cu cele de 100 lei. Înlocuirea se va face treptat. Monedele odată intrate la administrațiile financiare și la Banca Națională nu vor mai fi puse în circulație.

Reprezentanții cinematografice gratuite pentru săteni. Pentru a răspândi cât mai mult lumina și învățătura în lumea satelor noastre guvernul a hotărât să aranjeze în toată țara reprezentanții cinematografice gratuite pentru săteni. Încă de la începutul acestui luni au fost numeroase reprezentanții de acest fel, în comunele mai mari din țară. Prezentarea pe unde au fost țărani au alergat în număr mare și au ascultat și învățăturile frumoase ce li s-au dat cu acest prilej.

Infiorătoare crimă în județul Cernăuți. În comuna Cotul Ostriței din județul Cernăuți a fost înfăptuită zilele trecute o crimă infiorătoare. Mai mulți săteni au găsit în șanțul drumului corpul tânărului Senciac Traian din acea comună, zăcând într'un lac de sânge. Tânărul avea peste 30 de junghieturi de cuțit pe tot corpul. Ucigașul n'a putut fi prins cu toate cercetările cari s-au făcut. Se crede că motivul acestei feroase ucideri este răzburarea.

O scrisoare de cinci metri. Acela care a avut răbdarea să-și aștearnă scrisul pe o scrisoare așa de lungă a fost un plugar Wallan din Australia. El a scris această scrisoare pe o foaie lungă de 4.70 m., și lată de 40 centimetri.

O familie otrăvită cu ciuperci. O dureroasă întâmplare s'a petrecut săptămâna trecută într'o comună din Sălaj. Locuitorul Ecclu Ioan, fiind om sărac, a adunat de pe câmp ciuperci, pe cari a doua zi nevasta sa le-a gătit. La câteva ceasuri după ce au mâncat ciupercile, el și cu toți al casei au fost apucați de dureri mari. Până să vină medicul să-i îngrijească, doi copii al nefericitului om au murit. În urma ajutoarelor date de medic tatăl toții și un copil au scăpat. Nenorocirea acestei familii a îndurerat adânc pe toți locuitorii satului.

O mașină de numărat banii. Această nouă minunăție a fost iscodită nu demult în Australia. Cu ea nu numai că se numără monedele dar se și așază după mărime și valoare. În mai puțin de un ceas cu o astfel de mașină au fost numărate și așezate la locurile lor, monete metalice mărunte în valoare de aproape un milion de lei în banii noștri.

Când se face secerișul în diferitele părți ale pământului. Pe suprafața pământului secerișul nu înceată niciodată. În orice vreme a anului este undeva pe pământ, o țară unde se secără. În Ianuarie secerișul se face în toată Australia, în Argentina, în Chili și în Noua Zelandă. În Februarie se secără în Egipt, iar în Martie în Egipt. Când noi culegem cerealele, sirienii, persanii și turcii secără și adună grânele. În Mai, secără Africa de Nord. În Iunie, Italia, Grecia, Portugalia și Spania. În Iulie Rusia de Miazăzi și fosta Austrie. În August Franța, Canada și Statele-Unite. În

Septembrie, Columbia și ținuturile din acele părți (America de Nord). În Octombrie, Suedia, Norvegia și Rusia de Nord. În Noiembrie Peru și Africa de Sud și în Decembrie Birmania. De la un capăt la celălalt al anului în orice oră și clipă din zi secerătoarele și mașinile de îmbălit sunt la lucru. Secerișul este veșnic.

Pentru aceia cari șed în case cu chirie. Printr'o lege adusă de curând s'a hotărât ca toți acela cari șed cu chirie în case a căror stăpâni nu și-au plătit dările către stat, să fie siliți să le plătească ei. De aceea e bine ca toți chiriașii să întrebe la percepții, dacă gazdele lor și-au plătit dările, căci altcum vor trebui să-le plătească tot ei.

L-a bătut cu o furcă până l-a omorât. Emanoil Borovină, dintr'un sat din Ilfov trăia de multă vreme în dușmănie cu un consătean de al său Ion Barbu. Întâlnindu-l într'una din aceste zile pe Ion Barbu, l-a lovit cu o furcă până l-a omorât.

Un naș cu 1600 de fini. Ca să încurajeze nașterile în țara sa președintele Lebrun al Franței a declarat că va nași el însuși tot pe cel de al 15-lea copil al unei familii. Foarte pușini au fost aceia cari să se grăbescă să ajungă cumetrii cu o față atât de aleasă și suspusă: Totuși într'o țară atât de mare ca Franța s'au găsit destul și azi președintele Franței este nașul care are cel mai mulți fini. Până acum are 1600.

Bicicleta sburătoare. Un tânăr inginer din Vilna (Polonia) a construit o mașină tare ciudată numită avion-bicicletă. Cu acest avion-bicicletă el a izbutit să zboare mai mulți kilometri.

Un profesor se otrăvește pe el și cei doi copii ai săi. O sgarătoare nenorocire s'a întâmplat Miercuria trecută în orașul Platra Neamț din Moldova. Profesorul Nicolae Borș din acel oraș, fiind scos la pensie cu 1 Septembrie s'a otrăvit turnându-și în cafea o otrăvă puternică. După aceea a dat să bea din cafea și copiii săi, Gheorghe, bacalaureat și Ionel elev în clasa VII a de liceu. Copiii au simțit îndată că au fost otrăviți și au început să strige după ajutor. Cel mai mare a mai avut puterea să alerge după o trăsură, în care a urcat pe tatăl și pe fratele său ca să-i ducă la spital. Cu toate îngrijirile ce li s-au dat însă, ei n'au mai putut fi scăpați și au murit în chinuri groaznice.

Scutirea de impozit agricol a pământurilor comasate. În ultima vreme în țara noastră se stăruie tot mai mult pe lângă plugarii noștri, din partea oamenilor de bine, ca să-și comaseze pământurile. Se caută pe toate căile să li-se arate foloasele mari pe cari le-ar avea dintr'o comasare a proprietăților lor. Pentru a-l îndemna și mai mult la aceasta, s'a hotărât de cei mai mari, ca să fie scutiți de impozitul agricol vreme de doi ani toate proprietățile comasate. Scutirea se dă atât pentru impozitul agricol, partea Statului, cât și pentru cotele adiționale sau ale legi speciale, și ea va începe chiar de la data, când s'a hotărât comasarea.

Încă una care spune că a stat de vorbă cu Dumnezeu. De o vreme încoace tot mai deși sunt acela cari spun că au stat de vorbă cu Dumnezeu, sau l-au văzut în vis. De data acesta acela care spune că a avut rara ciuste de a sta de vorbă cu Dumnezeu este o femeie, Tudora Popescu din comuna Pietroșița, județul Vlașca. Într'o zi, cam pe la amiază, spune ea, a avut o vedenie frumoasă.

În se părea, că norii albi se apropiau de pământ și din mijlocul lor l-a vorbit Dumnezeu. După câteva timp femeia a avut din nou arătărilor, urmate de un leșin adânc. Trezită din leșin, ea spunea că acum nu numai că Dumnezeu l-a vorbit, dar a luat-o cu El și l-a arătat iadul, raiul și l-a spus că să umble din sat în sat și să predice oamenilor îndemnându-i la pocăință. De la această întâmplare a trecut o lună de zile. De atunci fata umblă prin satele din județ, predicând pocăință și întoarcere. Întâmplarea este destul de ciudată însă cam prea seamănă cu celelalte arătărilor. Un lucru rămâne însă sigur din toate aceste întâmplări. Oamenii s'au îndepărtat tot mai tare de Dumnezeu și simt din când în când dorința de-a se apropia de El.

O nuntă cu sfârșit trist. La restaurantul „Romana” din Halmeu și-a serbat cununis, mai în zilele trecute, tânărul evreu N. Heroz din Marghita. Toate au fost bune până la un loc. Nunta s'a desfășurat așa cum se cuvine la o nuntă, în veselie și jocuri. A doua zi însă 14 persoane din cele cari au fost la nuntă s'au îmbolnăvit greu de tot. După câteva zile una din ele soția unui fabricant bogat a și murit. Cercetându-se mai de aproape lucrurile s'a aflat că a fost vorba de o otrăvire cu pește și carne stricată. Ceeace este mai ciudat, e faptul că evreii n'au sultat nimănui niciun cuvânt despre cele întâmplate la nuntă, ci au lăsat ca totul să treacă în tăcere. De altfel acesta este un obicei vechiu la toți evreii de-ași rezolva afacerile între ei, fără a mai amesteca și pe creștini în ele.

Nu va mai fi tocmeală. În curând nu va mai fi tocmeală nici la noi. Cine va intra în prăvălie va putea cumpăra orice fără multă târguială. Stăpânirea pregătește o lege prin care se poruncește tuturor negustorilor să introducă prețuri fixe, la toate lucrurile însemnate pe cari le au în prăvălie. Aceste prețuri vor fi puse apoi la vederea tuturor.

O scrisoare care nu va fi citită decât peste cinci mii de ani. În fabricile din America s'a lucrat printre alte lucruri minunate și o scrisoare de metal. Această scrisoare conține o descriere a vieții noastre de acum și este adresată locuitorilor din anul 6939, adică acelor cari vor trăi peste 5000 de ani. Întrebarea este că cine va citi scrisoarea aceasta, dacă ea va mai dăinui până atunci, sau dacă în acele vremuri vor mai fi oameni cari să citească scrisoarea făcută de învățații americani. Dar așa sunt Americanii, ei cred că totul este cu putință și se va întâmpla cu vremea.

Cum citesc Chinezii gazetele. Chinezii nu sunt chiar așa de rămași și proști cum ne place nouă să credem și cum le-a mers vestea pe meleagurile noastre. Au și ei o civilizație veche, cu mult mai veche decât a noastră, cărți și gazete. Mulți din ei știu citi, ba ce e mai ciudat, numărul cititorilor de gazete întrece numărul ziarelor cari apar, așa că aceeași gazetă trece din mână în mână la toți cititorii de carte. În acest scop și este în orașele mari un serviciu de ziare, care ridică de la locuințele celor bogași gazetele citite și le dau mai puțin cititorilor mai săraci, cu un preț mai mic. În felul acesta cei săraci cunosc întâmplările tot cu câteva săptămâni mai în urma celor bogași.

Fapta cumplită a unui nebun

Un nebun, înarmat cu 300 de gloanțe îngrozește un sat întreg după ce și-a împușcat iubita și un văr

Locuitorii ținutului Revals din Franța au trăit mai în săptămâna trecută zile de adevărată groază și înfiorare. Un om, smintit dintr-o iubire neîmpărtășită, a pus mâna pe armă și așa înarmat a apucat calea hățurilor din munți, hotărât să omoare pe toți aceia care îl vor leși în drum.

De atunci în sate stăpânește spaima și groaza. Porțile sunt ferecate, ușile zăvorâte, iar pe uliți umbli paznici înarmați, ca'n vremuri de împlire și vrăjbi. Câmpul e deosemenia pustiu, și pe cărările înguste și prăpătoase ale muntelui nu mai îndrăznește să se avânte nimenia, căci din fiecare hăț pânzăște moartea.

Să arătăm însă dela început cum s'au petrecut lucrurile și cum au ajuns locuitorii aceluia ținut să trăiască mereu cu teama morții în suflet.

Sate de oameni năcăjiți

Ținutul Revals, în care s'a petrecut această cumplită întâmplare, este unul din cele mai sălbatice și mai sărace ținuturi ale Franței. Locuitorii lui, bleși pâlmași năcăjiți își duc din greu viața în zile de muncă aspră, vrăjmășindu-se adesea pentru câte o brazdă de pământ. Din această pricină dușmăniile și certurile nu se mai sfârșesc cu anii. Oamenii sunt îndărătnici și sălbatici, încât de mulțori și stăpânirea trebuie să-le treacă cu vederea multe nelegiuiri.

Dragoste spulberată

Un tânăr fără din părțile acestea Moise Berengmer se întorsese de curând acasă dela armată. Vola să se însoare. Acea însă pe care și-o alege el nu-l avea grija și el era desnădăjduit. A încercat atunci pentru ultima oră s'o facă pe fată să se mărite cu el. I-a trimis o scrisoare în care o amenința că dacă nu primește să-l fie nevastă o va ucide și pe ea și pe tatăl ei.

Fata n'a luat în serios amenințările lui și nu l-a învrednicit de nici un răspuns. Tânărul însă era tot mai abătut și mai trist. A pândit când fata era în pădure împreună cu o prietenă a ei. A culcat-o cu un glonte și apoi a dispărut în hățuri.

Sătenii înarmați cu furci și coase au început să caute pe criminal prin hățurile și coclaurile sălbatice ale munților. Nu l-au putut găsi însă nici cum. Peste câteva zile o altă întâmplare tot așa de cumplită a mărit și mai mult spaima sătenilor. Un văr al criminalului pe când își ducea calul la adăpat a fost și el omorât de un glonte. Nebunul își răzbuna pe el, pentru că împreună cu ceilalți săteni încercase să-l prindă în zilele trecute.

La vestea acestui nou omor sătenii s'au îngrozit și mai mult. Pe ulițele satului n'a mai îndrăznit să umble nimenia. Din umbră prindea nebunul și aștepta să-și răzbune și pe alții.

Ablă în zorii zilei un țaran înarmat, a cutezat să meargă pe drumuri lătaralnice, ca să vestească jandarmii de noua împlire și năpraznă ce se abătuse pe capul lor.

Pe urmele ucigașului au fost trimiși peste 100 de oameni bine înarmați. Nu s'au putut fi prins însă nimeni.

Peste câteva zile l-au aflat mort într'un hăț. Nebunul își aburase singur creierii.

Cum se pot cumpăra unelte și mașini agricole?

Pentru ca uneltele și mașinile agricole să poată fi cumpărate de săteni pe un preț mai puțin ca cele din prăvălie. Camera de Agricultură a intrat în legătură cu diferite fabrici între cari și cu Reșița. În felul acesta se pot procura mașinile și uneltele agricole cu prețul cu care vinde fabrica. — În acest caz uneltele sau mașina trece direct dela fabrică în mâna cumpărătorului și deci costul ei este cu mult mai mic, ca în cazul când negustorul și-ar lua și el partea lui pentru afacere.

Dăm mai jos câteva prețuri la unelte și mașini agricole cu cari prețuri sosesc la ori care gară dorește cumpărătorul.

Sape de 1/2 kgr	21 lei buc.
Sape de 1/2—1 kgr.	21—26 lei buc.
Flare lungi negre	22 lei buc.
" " sfeluite și vopsite	27 lei buc.
" late de 1 1/2 kgr. negre negăurite	30 lei buc.
" " " 2 " "	40 " "
" " " 2 1/2 " "	50 " "
Cormane negre negăurite grosime	
2 mm. 2 1/2	30 " "
3—3 1/2	20 " "
4 mm.	26 " "
5—7	25 " "

Pluguri simple cu o brazdă:

Tipul	Greutatea	lei
D5MN	64 kgr.	1650
D5MN	74 "	1800
D7MN	79 "	1875
D8MN	94 "	2150

Pe lângă aceste pluguri se mai află altele și mai ușoare și cu preț mai puțin. — Cel interesat pot cere informații la Camera de Agricultură.

Pluguri de coastă (neschimbătoare)

UW4	81 kgr.	lei 1990
UW5	88 "	" 2300
UW7	98 "	" 2500

Mașini de săpat.

P. C. R. 5 labe 36	lei 1131
P. K. S. 3 " 26	" 950
Sămănătoare de porumb cu 2 rânduri	
	50 kgr. lei 1737

Mașini de tocat sfeclă 45 kgr. lei 1750
Tocătoare de pale, coceni 120 kgr. lei 3100

Se mai pot procura pluguri fără rotile sau rotile singure din orice tip. — Sătenii cari doresc să-și procure ori ce unelte de plugărit să vină la Camera Agricolă și după ce și vor alege plugul sau uneltele care le convin vom face comanda și în decurs de cel mult 10 zile va avea plugul la gara care dorește.

Alte spese nu are decât cele arătate, plata se face la preluarea uneltele mici, mai mulți la oaltă.

Când veniți pe la Blaj, treceți și pe la Camera și profitați de avantajele ce le aveți ca să cumpărați unelte bune și eficiente ca preț de fabrică.

Inginer Agronom
Alexandru Pop

Pentru plugari

Timpul semănatului grâului a sosit. — În unele părți ale județului, unde pământul avea umezeală mai multă plugarii au și semănat, în alte părți se așteaptă numai o ploaie binefăcătoare care să trezească la viață plântuțele mici, cari dorm în semințe.

Bătălia grâului (opucursul) se va continua și anul viitor. Căutați să câștigați bătălia. Bătălia se poate câștiga prin: 1. Semănatul grâului bun, curat și tratat contra mălurei. 2. Semănatul în pământ bine lucrat, îngrășat, în care anul trecut a fost trifol borșeag, ori ogor. 3. Primăvara plivit și secărit.

Semințele se tratează contra mălurei cu zeamă de piatră vânăță ori cu diferite prafuri anume pregătite, cari sunt mai bune decât zeama de piatră vânăță.

Camera agricolă a adus prafuri Arzopol și Ceretan, cu cari se prăfuesc grânele în toate speciale.

Pentru 100 kgr. grâu din Ceretan trebuie 150 grame, iar din Arzopol 200 grame, cari costă cca 16 lei.

Semințele se pot curăți și praful în selectoarele și porzolatoarele Camerei agricole la Blaj și Adămuș.

Grânele se pot praful și la sate în toate bine închise, în care se pun 50—100 kgr. grâne, plus prafurile și se rostogolesc de câteva ori în curte.

Tratați semințele contra mălurei, neuitând că grânele mălurate nu sunt bune nici pentru pâine, nici pentru animale și n'au nici un preț pe piață.

În cazul că doriți recolte mari, îngrășați pământul bine lucrat, cu superfosfat 18%.

Camera de Agricultură a adus superfosfat la Blaj, Iernut și Diclosănmărtin. Multe cântre trebuie pentru un jugăr, se vinde cu 330 lei.

Nu uitați că este și superfosfat cu 16% care e cu mult mai slab decât cel cu 18%.

Ar fi bine ca superfosfatul să fie înprăstiat deodată cu grâul, ca să ajungă la același loc și la aceeași adâncime.

Fac mare greșală plugarii, cari bagă superfosfatul la o adâncime prea mare unde n'au să ajungă rădăcinile grânelor.

Superfosfatul imprăstiat trebuie bine găpat ori arat cât mai în față.

Semănați cu mașina. Economisiți sămânța și obțineți recolte mai îmbelșugate.

Pe șes semănați Bancut 1201 iar pe dealuri, coaste, Odvoș 241 ori 156.

Inginer Agronom

Victor Rușu

Cei mai bătrâni copaci

Acest fel de arbori, cari trăiesc mai mult decât toți, la noi sunt cunoscuți sub numele de tisă. Mulți din acești copaci ajung să trăiască și peste o mie de ani. În Franța de arbori de aceștia au trecut cu mult de o mie cinci sute de ani și se spune că sunt deosebit de verzi pentru vârsta lor.

Pește fiert în apă rece

Descoperirile științei sunt din zi în zi tot mai minunate și mai de neînchipuit. Un bărbat vâdat austriac, profesorul Kwarczk, a izbutit ca să fiarbă cu ajutorul așa numitelor unde hertziene un pește viu în apă rece ca ghișia. După câteva minute peștele a fost mort și fiert gata, iar apa era tot așa de rece. Tot acest învățat a fiert carnea așezată între blăcuri de ghișă.